

július 31.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam, 174. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 »
Negyedévre ——— 3 »
Egy óra ——— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap esti 6 óráig.

Kedd, augusztus 1

Egységes állam és foederáció.

Nagybecskerek, augusztus 1.

(—s.) Ausztriában már régen rothad valami s ugylátszik teljesen meddő erőlködés ott a bomlást megállítani akarni.

Megkíséreltek ott már mindent, változtak a kormányok és rendszerek, követek erélyes és engedményes politikát, megpróbáltak németekkel és szlávokkal kormányozni — mind hiába.

Csütörtököt mondott minden kísérlet s végül csütörtököt mondott maga a parlamentarizmus is.

A foederalizmusra támaszkodó osztrák alkotmányosság tehát semmiképen be nem vált s így ebből minden elfogultság nélkül levonhatjuk azt a következtetést, hogy az egységes nemzeti állam és annak egységes törvényhozása tulajdonképen az a bázis, melyen a parlamentarizmus biztosan nyugodhatik.

Épen ezért Ausztria bomlása megtaníthat bennünket arra, hogy csak annál inkább ragaszkodjunk az egységes magyar állam eszméjéhez, csak annál inkább törekedjünk arra, hogy nyelvünknek, magyar nemzeti voltunknak mennél inkább érvényt szerezve, kiépítsük a magyar nemzeti államot.

Erre nézve pedig első mód és kötelesség megőrizni a magyar parlament osztatlan magyar jellegét. Eddig is sok mulasztás terheli a magyart a faji kérdésben — tulságos toleranciájával igen sok alkalmat mulasztott el faji érvényesülésére, igen sokszor leengedte magát szoríttatni, igen sokat odaengedett a maga jogaiból, de mindeddig megtartotta magának a legfőbb intézést mindeddig egységes magyar volt a törvényhozása, a melyik korszak ebbe változást hoz be, a melyik a nemzetiségeket mint olyanokat ünnepélyesen bevezeti a magyar törvényhozásba, az oly vétkeket követ el, melyet évszázadok sem expialhatnak.

Ez már a foederalizmus kezdete lenne, az ezer éves Magyarország pedig nem holmi konglomerat Ausztria s nem lehet soha foederáció.

Ausztriában is sokkal célirányosabb politika lett volna — mindenek dacára — fenntartani a német jelleget, a német hegemoniát ámbár, hogy ottan csakugyan nem lehet szó nemzeti jellegről, valamint semmiféle faji szupremáciáról.

Ha Badeni nem csinál szlavofil politikát és nem engedi ki a kezéből a választásokat, hanem egy megbízható többséggel kormányoz, talán egy időre még megszilárdíthatja vala az osztrák alkotmányosságot és kikerül sok zavart és bomlást.

Ez azonban mind csak utólagos kombináció, de az már a kétszer kettő négy igazsága, hogy Magyarországot távolról sem szabad arra az utra irányítani, a melyen Ausztria elzúllott.

Es mégis manapság olyan közleményeket olvasunk a magyar sajtóban, melyeknek egyetlen hő óhajta, bárha kegyeskednének a románok, tótok és szerbek abban hagyni a passzivitást és bevonulni a parlamentbe.

Nos ez egyszerűen tájékozatlan boldog beszéd. A nemzetiségek emlegethik a passzivitást és aktivitást, mint a hogy emlegetik Dakoromániát és Tórországot, meg sok más nem létező dolgot, de mi nem.

Passzivitásban nem voltak a „nemzetiségek“, mert nekik csak mint magyar honpolgároknak vannak politikai jogaik, azokat pedig eddig is gyakorolták, olyan aktivitást pedig, mely őket mintegy külön törvényhozási faktorként szerepeltetné, ezentúl sem lesz szabad kifejtjenök.

A magyar alkotmány nem engedi meg, hogy a nemzetiségek mint politikai pártok szerepeljenek, mert a magyar alkotmány csak magyar állampolgárt ismer, tartozék az bármely nemzetiséghez.

Uj képviselő. Szászsebesen tegnap volt a képviselő-választás. A mandátum tudvalevőleg gróf Horváth-Toldy Lajos halálával üresedett. A szászsebesi kerület egyhangulag Vészi Józsefet, a »Budapesti Napló« főszerkesztőjét választotta meg képviselőjévé.

Petőfi napja.

Nagybecskerek, augusztus 1.

Az elmúlt szent vasárnapon leborult az ország Petőfi dicsőséges szelleme előtt. Milliányi szív — ledöntve társadalmi és politikai korlátokat, félredobva a hétköznapi sok bujást-baját, a gondokat, a haragot — egyetlen nagy és nemes érzésben olvadt össze: hogy körülvegye hódolatával a szerelem és a honszeretet költőjének alakját, hogy zengje az ő dicsőségét s rámutasson, mint ragyog egy századév felének lezajlása után is érintetlen fényében e nemzet fölött Petőfi glóriája.

Ünnepelt város és falu; amott fényes ünnepek keretében lelkesültek ezerek, itt a maga szűk körében időzött a dicső emlékenél a hazafi-lelek; de itt, vagy ott: megdobbant mindenek szíve attól az egész nemzetet átjáró hatalmas érzéstől. Es ez az, amiből az ünnep legszebb fénye áradt ki, visszavetve sugarait magára az ünneplő országra: ez az egység, ez a teljes harmónia.

Sirjához, halóporához Petőfi Sándornak nem zarándokolhatott el a kegyelet, mert belőle csak az maradt meg nekünk, ami halhatatlan része volt. De fölkereshette és föl is kereste azokat a helyeket, amelyeket földi életének egy-egy epizódja megszentelt, s amelyeket szobor, vagy emlék jelöl meg. A fenséges apoteózis legméltóságosabb akkordjai itt csendültek meg, s ilyen pontjain az országnak fognak visszhangzani örökkön örökké.

Annál szomorubb, hogy az általános örömből éppen csak Nagybecskerek nem vette ki a maga részét. Avagy itt nem tudnák, hogy ki volt Petőfi? Hát mire valók akkor a magyarság, „szent“ ügyét oly fennen hangoztató egyesületek, körök, kaszinók? S még ha elfogadnók is azt mentséget, hogy nem volt idő a készülődésre

A „TORONTÁL“ tárcája.

Loudon.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

A cs. és kir. 29-ik házi gyalogezred, mely a hős Loudon, Nagy Frigyes legyőzőjének, nevét viseli, köztudomás szerint új zászlóalját küld a pár nap mulva hét évi itt tartózkodás után körükből távozó helyébe.

Nagybecskerek magasműveltségű, pártatlan vendégszerető, barátságos lakói mindig élénk érdeklődéssel voltak minden iránt, mi az ezredet illeti. Minthogy többször nyilvánult az óhaj megismerni a viszonyt, mely annak idején az ezred és hős tulajdonosa között fennállt, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy szerény tollammal rövid életrajzát adjam azon életszakáig, míg fel nem ismertek hadvezéri tehetségét a sokat hányt vetett idegen tisztnek.

Loudon nevét bátran oda lehet állítani a világ ítélőszéke elé, mert nevének nimbusát nem az udvari kegy vagy egy hatalmas oligárcha családfája adja meg, hanem hervadhatlan érdemei, kortársai, barát és ellenség osztatlan tisztelete, a ki önérejéből emelkedett fel fokokint a legnagyobb katonai méltóságokba.

Házi ezredünk egykori vitéz ezredparancsnoka és tulajdonosa a XVIII. század egyik legnagyobb hadvezére, Ausztria-Magyarország három fejedelmének egyik legdhűbb katonája volt.

Mint parancsnok hidegvérű, előrelátó, pontos, szigorú és ép oly határozott mint óvatos; jellemének fővonása azonban, hogy a legkuszál-

tabb viszonyokban is megtalálta a helyes utat és tanácsal mint tettel mindig segített, ezáltal megnyerte az egész hadsereg bizalmát és szeretetét.

Ama viharos időkben, midőn Ausztriának ellenségei gombamódra szaporodtak és oly félelmetesen hatalmas genie mint Nagy Frigyes törtek egy egy drága követ ki a Habsburgok fényes koronájából, az ország maga nagy emberekben szegény volt és örömmel fogadta szolgálatába a lithvániai Loudont, ép úgy mint pár évtizeddel előbb a savoyai herceget Jenőt.

Loudon bölcseje nem itt ringott a monarchiában, a keleti tenger hajbai mosták szülőföldre partjait — 1716 október 10-én született Tootzen családi birtokon. Ha idegen is tehát születésére, de tetteivel, a mit a monarchiáért cselekedett, elfelejtette velünk idegen származását.

Osrégi bárói családból ered, mely tulajdonképen skót származású. A család egyik őse Mátyás 1374-ben szakadt át mint Loudon (a hogy még ma is írjuk nevét, csak katonai ajkán lett belőle Loudon) Skóciából Lithvániába, utóbb a család két ágra szakadt és az idősebből származik hősünk. Atyja svéd kir. alezredes, anyja született nm. Bornemund volt.

Első nevelését atyjától nyerte, mihez anyja is hozzájárult szelid lelkületével, a heves véréü gyermeket mindig mérsékletre intve, a mit később Loudon mindig hálával említett. Szigorú erkölcsü vallásos irányban nevelte hitbuzgó apja. Midőn azonban észrevette, hogy a gyermek nagy hajlamot mutat a katonai életre, maga volt az, a ki őt ebben még erősítette és mint művelt katona ki-képzését is magára vállalta. Ő tanította rajzolni, matematikára és földrajzra és mindenre, a mire

a hadtudomány akkori fejlettsége mellett szüksége lehetett. 16 éves korában mint kadet állt be az orosz cár hadseregében a Pleskov gyalogezredbe. Hazája tudvalevőleg a Nystädt-i béke következtében Oroszország birtokába jutott.

Látható tehát, hogy mint sok nagy hadvezér, ő is a legelső fokon kezdte pályáját. Teljesen vagyontalan lévén, a legénységgel együtt étkezett is.

Már a következő évben kezdődik harci tevékenysége. 1733-ban, midőn a szerencsétlen lengyenhon két királyt választott, Frigyes Agost Leszesinszky ellen az oroszokat hívá segélyül. Midőn az utóbbi Danzigba menekült, a vár ostrom alá került. Itt nyerte tűzkeresztségét a fiatal Loudon és remekül megálta. Az összes tisztek eleste után ő vezette győzelemre a Stolzenberg megrohanásánál századát. Gyenge szervezete azonban nem bírta ki a nagy megerőltetéseket, veszélyesen megbetegedett, melyből csak nehezen lábalt ki. 1735-ben, midőn Anna cárnő a német császárság segélyére csapatokat küldött a Rajnára, Loudont ismét ezek soraiban találjuk. Müködesbe azonban a bécsi béke következtében nem jöttek, hanem igen is a Dnjepr mellett, a hová e segélycsapatok a tatárok betörésének hírére pártatlan gyors menetekben visszasiettek. Itt harcolt Loudon egészen 1739-ig, a mely idő alatt főhadnagyi lett.

A törökökkel kötött béke után Európa más része lett a harcok színtere. Mária Terézia trónraléptével lángba borult egész Középeurópa, könnyű szákmányra számított porosz, bajor és mindenféle náció. Loudont sem hagyta harci vágya nyugton, meg azután bántotta a mellőzés is, a mi neki mint lithvánainak sorsul jutott.

— kérjük, nem érdemelt volna-e meg Petőfi egy kis zászlócskát legalább?

Sajnos, de így van. Azt a poétát, aki magyar zászló alatt ontotta vérének a magyar hazáért, Nagybecskerek város hazafias lakossága semmiféle tiszteletben sem részesítette s talán el is felejtette, hogy egy messiási csatásokon ezek és ezek lelkesednek abban a pillanatban, a mikor ő közönyösen nézi a napok folyását.

No de jobb erről nem is beszélni, mert csak a keserűség törhet ki minden magyar szívéből.

A vidékről a következő tudósításokat vettük:

A nagyikindai ünnepély a következőképen folyt le: Hymnus, énekelte a Polgári Dalegyesület. — Petőfi S. „Jövendölés”, szavalta Agh. — „Nemzeti zászló” előadta a Polgári Dalárda. — Pósa Lajos: „A legszebb dal”, szavalta Németh Ödön. — Jókai Mór „Apotheosis” Petőfi Sándor elhalálozásának ötven éves évfordulójára. Előadta Krausz Izabella k. a. — „Emlékbeszéd”, tartotta Mayer János r. k. lelkész. — „Szózat”, énekelte a Polgári Dalegyesület. Az ünnepély színhelyére szabad volt a bemenet.

Nagyszentmiklósi levelezőnk írja: A folyó hó 30-án 8 órakor a Czenczinger-szálloda kerthelyiségében lefolyt Petőfi ünnepély fényesen sikerült. Az az előkelő közönség, mely a kerthelyiségben felállított kis díszes emelvény előtti széksorokat megtölté s részben körülötte állt, azon hazafias tudattal hagyta oda az ünnepély színhelyét, hogy kegyeletét e kis város közönsége is méltó módon róttá le a nagy költő emlékezetére iránt. Az ünnepély kevéssel 8 óra után kezdődött Steiner Mihály gyermek-zenekarának hangjai mellett, kik a „Szózat”-ot adták elő. Az ünnepi beszédet dr. Jeszenszky Géza tartotta, ez a lelkes fiatal ügyvéd-lapszerkesztő, ki megszokott nyugodt temperamentumát maga sem tüntethette a hazafias láng kitérőse ellen. Élénk hatást tett ama kijelentésével, hogy maga is Petőfi versei mellett erősödött meg a hazaszeretében. A beszéd után a polgári ifjúság énekkara adta elő a „Talpra magyar”-t érzéssel. Következéleg egy fiatal tanító, Kühn Lajos jeleskedett Petőfi szép költeményének, az „Egy gondolat bánt engemet...” elszavalásával. Majd az egész ünnepély éltető lelke, Pólya Endre ült a felolvasó asztalhoz és szép dolgokat olvasott föl Petőfi életéből. Pólya felolvasása után ismét egy szavallat, Pósa „Legszebb dal”-a következett. A Nagy Ferenc-től elszavalva. A szép költeményt lelkesedéssel szavalta a fiatal bírósági aljegyző. Utolsónak, az ünnepély záradékul a polgári iskolai ifjúság által előadott „Hymnus” maradt, de már erre a közönség is feállt s versenyt énekel a derék fiukkal. Így záródott az a kegyeletos szép ünnepély, melyet a haza hallhatatlan lantosának Nagy-Szent-Miklós hazafias közönsége rendezett. Szívvel szolt erre az a tolmácsolás, melyet az ünnepély végeztével a Náko-uradalom egy igen jovialis, nagyra-

csült tisztartója, Koós Adolf köszönetképp mondott az előadónak. És hogy teljes legyen a szép emléknep, Steiner Mihály a népszerű, önzetlen karmester „Rákoczy induló” hangjai mellett adatott gyermek-zenekarával bucsusztót a távozó közönségnek.

Bégaszentgyörgy községének a nemzeti művelődés terén vezérszerepet játszó kis egylete, a „Bégaszentgyörgyi társaskör” lángelkű költőnk, Petőfi Sándor halála felszázados évfordulóját sikerült ünnepélyvel ülte meg. A szerény számú közönség élénk lelkesedéssel hallgatta végig az ünnepélyt oly szerény műsorát. Bevezetésül a műkedvelői vegyeskar a „Hymnus” énekelte el, majd Rein Péter a társaskör tífikára „Petőfi emlékezte” címen tartott egy sikerült felolvasást. Schwarz Béla „Petőfi emlékezte” címen egy humorisztikus elbeszélést olvasott fel, mit Pinkert Ede Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” c. költeményének szavallata követett. Ezt követte Papik Mariska Palágyi Lajos: „Petőfi halála” c. költeményének előadása, melynek végeztével a vegyeskar az ünnepelt „Honfi dalát” énekelte el. Az ünnepély befejezésül Kaufmann István népies nyelven a németajku hallgatóságát ismertette az ünnepély jelentőségét, majd a jelenvolt tanuló ifjúságnak követendő példa gyanánt állítja elő Petőfi, mire a hallgatóság „éljen a haza” felkiáltással szétoszlott.

Hertelendyfalván ifj. Tomka Károly lelkész mondott alkalmi beszédet, míg Sabadkai József, Lenhard Ferenc és Tomka Viktor költeményeket szavaltak.

Temesvár város polgársága soha fényesebben nem mutatta ki, hogy szívverése együtt lüktet a magyar hazáéval, mint vasárnap. Mialatt az ország minden részéből egybegyűlt küldöttek az a kegyelet virágait tették le a segesvári Petőfi szoborra és a magyarság ezen ünnepén Temesvár is részt vett küldötteivel, az alatt itt is országra szóló lelkes ünnepséggel megillettek ezt az ünnepet. Megültek olyan impozáns ünnepséggel, a minő Segesváron kívül aligha volt másutt az országban. Nem tulozunk, ha ötezerre tesszük azok számát, a kik a lobogódszt öltött városból kizarandokoltak a torontáli helyi érdekű vasutak vonala mentén fekvő Szabadfalura, arra a helyre, hol ötven évvel ezelőtt Bem altábornagy őrnagygyá nevezte ki a magyar szabadságharc Tyrtusát, Petőfi Sándort és onnan felkeresték a szabadfalui temetőt, hol több száz magyar szabadságharcos alussza örök álmát. Méltóan a nagy nemzeti ünnephez, a város lobogódszt öltött és a kik nem mentek ki Szabadfalura, azok is látható érdeklődéssel és lelkesedéssel kísérték figyelemmel a méreteiben impozáns felvonulást, a minőt csak királylátogatás idején láttak Temesvárott. Az ünnepély kiemelkedő része volt Blaskovics Ferenc országgyűlési képviselő remek beszéde és Osztie Andor hírlapíró lelkes szavallata. A sarkóvet leleplezése után Ochsenfeld Vendel szabadfalusi plébános beszélt. Koszorút helyeztek a sira: Temesvármegye közönsége, Temesvár szabad királyi

alatt harcolt az új ellenség, Franciaország ellen. Többször kitünteti magát Trenk pandurjaival, bravuros dolgokat művelve a Rajna átkelésénél, Lauterburg, Weisenburg, Hagenau és Elzász-Zabernnél. Az elzászi harcok alatt történt, hogy Loudon egyszer előrsön lévén, egy francia musketás mellbe lötte. Ez az egyetlen seb, a melyet annyi százezer musketa ágyu, kard és szurony tömegében egész életében kapott.

El is vesztett volna, ha a sors Matthesen kapitány személyében nem gondoskodott volna mentorról. Szerencséjére a falu, melyben sebesülten feküdt, a franciák kezére került és így egy jó kirurgus ápolása által vissza lett adva az életnek. Később ismét elfoglalták Trenk pandurjai a helyet és így a fogságból megmenekült. Sebe azonban e hadjáratai képtelenné tette és így csak a reá következő tavasszal tűnik ismét fel, ezuttal Eszterházy herceg hadtestében. Május 26-án saját tervei és kezdeményezésére megrohanja éjjel Kozel várát és 200 önkéntessel a jól védett kitűnő felszerelésű helyet másfélórai harc után beveszi.

A szerencsétlen kimenetelű Soori csata után kollizióba jön Trenkkel és leköszön tiszti rangjáról. Sok zaklatás után Trenk pöre miatt nagynehezen ismét visszanyeri századosi rangját, ezuttal a liccai horvát határvérezredben. Nemsokára reá elveszi Haagen Klárát, kivel boldog családi életet élt. Majdnem tíz évig élt teljesen visszavonulva Bunic faluban Horvátországban, csakis művelődésének és családjának. Boldog házasságából két fia született, azonban mindkettő alig 4-5 éves korában még ott Bunic faluban meg is halt. Loudon mint őrnagy saját költségén templomot emeltetett ott, a hol őket eltemette. További házas élete gyermektelen volt. Midőn 1857-ben

város, a temesvári hölgyek, a temesmegyei honvéd-egylet, Szabadfalu község, a temesvári Nemzeti Szövetség, a temesvári sajtó, az ipar-egylet, a temesvári ifjúság, Vadászerdő község, a szabadfalusi hölgyek és a józsefvárosi olvasó-egylet.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 28. Közigazgatási bizottság.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 8 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 7 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— **Változások a csanádi klerusban.** A nagy nyári diszpozíciókból közöljük a következő változásokat a klerusban. Desseffy Sándor megyés püspök disponálta segédlelkészeknek: Brunner Jakobot Temes-Gyarmatháról Torontál-Almásra, Müller Edét Károlyfalváról Temesvár Józsefvárosba, Zsídgy Sándort Magyar-Pécskáról Makóra, Vagács Edét Földeákról Magyar-Pécskára, Karács Istvánt Szeged-Belvárosból Földeákra, Várady Gyulát (az egi egyházmegyéből átlépett káplánt) Szeged-Belvárosba, Witwer Miklóst Német-Elementről Károlyfalvára, Sipper János Ivándáról (a báró Gudenus Béla család nevelőjét) Temes-Gyarmathára, Kovács Gézát N. Szt. Péterről Makóra (hitoktatónak) és az újonnan szenteltek közül: Fuchsz Emilt N. Szent-Péterre és Junker Józsefet Német-Elementre.

— **A közművelődési egyletből.** A torontálmegegyei magyar közművelődési egylet f. é. augusztus hó 3-án, azaz csütörtökön délután 4 órakor tartja ez évi rendes közgyűlését Nagy-Becskerekben, a községi népiskola értekezleti termében, hova az egylet tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Hymen.** Egy Nagybecskerekéről évek óta elszármazott család örömhírét hozta ma a posta. Özv. Schultz Franciska urnó leánya, Emilia kisasszony folyó hó 3-án tartja esküvőjét a väci székesegyházban Bravó Antal mérnökkel.

— **Az ideai termés,** mint mindenütt, úgy Bégaszentgyörgyön sem hozta meg a várt eredményt. Az aratás befejeztével a cséplés és nyomatás nagyban folyik és ennek eredményeként buzában holdanként átlag alig 7 métermázsányi mennyiség éretik el. A tavaszi vetemények eddig jobb kilátással kecsegtetnek.

— **Halálozás.** Özv. Elek Györgyné, szül. Százi Kovács Lujza, Szolnok város volt polgármesterének édes anyja 73 éves korában meghalt. A megboldogultban Mattanovich Adolf pancsovai polgármester anyósát gyászolják.

— **A pancsovai huszarak** tegnap hagyták el a várost, hogy a hadtestgyakorlatok befejeztével a debreczeni lovaskertjébe vonuljanak. Mint a helyi sajtó írja, a jelenlegi pancsovai század és a polgárság közt folytonos volt a szívélyes barátság.

a roskadozó templomot renoválták, megtalálták a Loudon gyermekek sírját és ő Felsege dicsőségesen uralkodó királyunk emléktáblával jelölte meg a helyet a hős hadvezér, a Habsburg ház hű támasza iránti kegyeletből.

Még e hosszú békeidő alatt 1751-ben őrnagy, majd 1753-ban alezredessé lön.

Bekövetkezett azonban nemsokára a legnevezetesebb világháboru, a 18. század dereka óta a nagy drámáig, a francia forradalomig. Szintere Németország, Észak-Amerika, a kelet-indiai vizek, tehát a szó teljes értelmében világháboru. Közel egy millió embert fogyasztott el a gigászi küzdelem.

Ausztria a megelőző hosszas békeben komolidálódott, hadseregét reorganizálta és pedig kitűnően, de a hadvezetés megmaradt a régi, melynek rugója a bécsi „Hofkriegsrath” volt, melynek tudta és beecgegyezése nélkül a hadvezérek meg sem moccanhattak. Így ezután nem igen uralhatta a kitűnő szellemű és kiképzésű hadsereg fázadozásainak gyümölcsét. Már II-ik Rudolf császár mondta: „mi ugyan mindig eltaláljuk a helyesét, de néha pár évvel későn”. E haditanács tervei és határozatai határozatlan-ságuk és nehézkességük folytán sokszor értelmetlenek, kivitelekben pedig az országra károsak voltak.

A gyalogság még 1756-ban nem volt teljes számú, a lovasság még nem kapta meg remondált és a tüzérség teljes fogata még hiányzott. Es mindazonáltal általános volt a remény, hogy a nagy tömeggei — a mely azonban szét volt forgácsolva az egész monarchiában, nem pedig egyesítve — Frigyeset, ha támadólag lép fel, összemorzsolandják.

(Vége köv.)

Elhatározta tehát, hogy elhagyja az orosz szolgálatot; tervét azonban csak 1742-ben valósíthatta meg, mivel az akkori viszonyok mellett állomásáról Astrachanból kérése elintézésére eddig kellett várnia.

Hosszas utazások után, mialatt tétovázott vajjon elmenjen-e a hollandiai csapatokkal Kelet-Indiába vagy nem, végre 30 arannyal zsebében Berlinbe ment, hogy porosz szolgálatot vállaljon. Fél évi várakozás után, mialatt II. Frigyes folyton türelmeire intette, végre audienciát kapott Postdamban a nagy királytól. Loudon egy századot kért Frigyes-től, mire azt válaszolta: „ha én minden idegen tisztnek, a ki Berlinbe jön, egy svadront akarék adni, sok svadronomnak kellene lenni”. E nem várt felelet után engedélyt kért és kapott Poroszország elhagyására.

A gondviselés különös szorgossága igazán feltűnő, a mint látjuk és oly annyira hasonlatos Jenő herceg sorsával, hogy bámulatos. Ep ugy mint ennek, XIV. Lajos nem adja meg a kért dragonyos kompagniat ép ugy tagadja meg Loudon kérelmét Frigyes és hajtja ezáltal mindkét fejedelem a tettegyő hősokeket ellenük táborába.

Ugyancsak sajnálta utóbb egyik is, másik is Höchstädt, Turin, Ondenarde, Malplaquet és Olmütz, Kunnersdorf, Landshut, Glatz meg Schwednitz nevek hallatára, elhamarkodott ítéletet.

Az akkori magyar követ báró Ursini Rosenberg ellátta ajánló levelekkel és így felszerelve sietett Bécsbe. 1744. áprilisában ért oda és Mária Terézia által kegyesen fogadva, rögtön kineveztetett kapitánynya.

Első szolgálatát a híres Trenk báró szabad csapatában teljesítette Bajorországban. Reá következő nyáron pedig már Lotharingiai Károly

Becskerek
vegyes
(szomb
játékk
nyári
Belépt
kéri a
urhoz
kező:
tákból)
„Die p
Watzek
Braun
a vegy
meiner
adja:
Énekl
dumme
Ketzw
— Tár

teljes
mivel
szabály
vizeke
folytak
sék eg
secc
árkokat
gátolás
felállítás
sainak
gátolás
verszek
zsilip

A mi
hogy
nincsen
mentik
szület
uton.
Né
golya-
nélküli

felső
igény
mellet
iccés
mes
esélde
mulatn
vinkót
néhány
vendég
aludtak
rendőse
mikor
neszt
leányt.
keze
leg
asszony
geket,
katura.

Rádi
és váro
ges
másros
butikja
pántok
kocsm
hogy
határoz
vadász
a kapu
felé
minő
hökken
fegyver
ber
vas
vasza
kapsz
nem
akkor
hozta
tömeg
varták
átszolg
ság
hol
minden
örálni.

— **A munkásképző mulatsága.** A „Nagy-Becskekereki munkás-képző- és társas-egylet” vegyes karával együtt 1899. augusztus 5-én (szombaton) a Kaszinó helyiségeiben tréfás sorsjátékkal és virágbazárral egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdeté esti 1/2 9 órakor. Belépti-díj nincs. A tréfás sorsjáték-tárgyakat kéri a rendezőség Oszuszky András egyll. titkár urhoz (Pleitzy-nyomda) küldeni. A műsor a következő: Meyerbeer: „Hölgyek kardala”. (Hugenot-tákból). Eneklí a vegyeskar. — Semmel F.: „Die polnische Judenhochzeit”. Kettős. Előadják: Watzek Gyula és Havlicsek Károly urak. — Braun K.: „Das Nachtlager von Granada”. Eneklí a vegyeskar. — Tiecek O.: „Das Begräbniss meiner Schwiegermutter”. Humoros előadás. Előadja: Szics Ede ur. — „Magyar népdalok”. Eneklí a vegyeskar. — Zimmermann: „Die dummen Auguste”. Humoros előadás. Előadják: Ketzaw, Csüsz, Kecsilvah. — Tréfás sorsjáték. — Tanc reggelig.

— **Verseczi vízimunkák.** A verseczi kistréti teljes vízmentesítése végett elrendelte a földmivélségi miniszter a temes-bégavölgyi vízszabályozási társulatnak, hogy a kis szredistyei vizeket, — melyek eddig a kis réti főáron folytak le — a nagy-szredistyei csatornába vezessék egy újonnan ásandó csatornán át. A verseczi hegyekről lerohanó víz eddig a kistréti árkokat rendkívül elszokta iszapolni, ennek megátolása végett a kulturmérnökség iszapfogók felállítását fogja tervbe venni. A Meszics áradásainak a kistréti való visszahátjának megátolása végett pedig az urbány árok felett a versecz paulisi csatornában egy elegendő magas zsilip építése tervezetik.

— **Irek az országuton.** Temesvárról írják: A míg Schenk tanár ország világnak hirdeti, hogy az orosz cárnak legújabb leánygyermekénél nincsen része, addig a golya zavartalanul, demetrik nélkül működik. Szegény asszonynak született ma két egészséges gyermeke a mehalai uton. Nem birt haza menni, oly sietős volt a golya-néninek az utja. Az ikrek Schenk theoría nélkül mindketten fiúk.

— **Kifosztott vendégek.** A gimnázium utca felső sarkán van egy kis kocsmá, a hol kisebb igényű munkás emberek szoktak vig citora szó mellett mulatozni. Ra k i l l a azonban, a kocsmá iccés asszonya, ki Mellencéről került ide, élelmes asszony és hozatott magának egy csinos eselédleányzót, hogy hátha többen járnak oda mulatni, ha szép leány szolgálja fel nekik a vinkót, meg az avas szalonnát. Volt is ott muri néhányszor. Reggelig szolt a dudu a mikor a vendégek Mundru Darinka itatása folytán elaludtak, a jóképű leányzó kizsebelte őket. A rendőrséghez több panasz érkezett e miatt s mikor megindult a nyomozás, Rakilla asszony neszét vette a dolognak s elküldte Mellencére a leányt. Csakhogy a nagybecskereki rendőrség keze elért oda is. Az ügyészség előtt van jelenleg az ügy. Darinka bevallotta, hogy a gazdaszonya biztatására lopta meg a részeg vendégeket, a mit ekképen rablásnak minősít a judikatura.

— **Merénylet egy városi képviselő ellen.** Rádics Pája nagybecskereki földesgazda és városi képviselő már jó ideje ellenséges viszonyban él Mucz Andria koreszmárossal, kinek elkérte azóta a pálinkás butikját is. A napokban egy favillát ment pántoltatni a kovácsához s utja éppen a kocsmá előtt vezetett el. Mucz észrevette, hogy arra megy Rádics s rettenetes bosszúra határozta el magát. Elővette duplacsövű vadászfegyverét, megtöltötte s lesbe állott a kapu mögött. Csakhamar jött is visszafelé Rádics, gondtalanul, nem sejtve, hogy minő veszedelem fenyegeti. Csak akkor hökkent meg, a mikor Mucz felhuzta a fegyver ravaszát s célba vette. Bátor ember létere is meghökkent s gyorsan egy vas ág fa mögé húzódott. A fegyver ravasza közben gyorsan lecsapott, de a kapszli rossz lehetett, mert a puskapor nem kapott lángra. A történet pedig csak akkor sült el, mikor Mucz újra rendbe lozta a fegyvert. A dördülésre nagy néptömeg verődött össze, az emberek kicsavarták a merénylő kezéből a fegyvert és átszolgáltatták a rendőrségnek. A kapitányság az ügyet áttette az ügyészséghez, a hol a szándékos emberölési kísérletet mindenesetre érdeme szerint fogják elbírálni.

— **A vonat kerekai alatt.** A nagybecskereki polgármesteri hivatal ma táviratot kapott Pilis község elüljáróságától, mely szerint Bauer Ede Mihály nagybecskereki szücsmestert Pilis és Monor között elgázolta a vonat. Az illető Budapestre indult volt betegségét gyógyítani s valószínűleg öngyilkos lett.

— **Sertésvész.** Nagybecskereken hivatalosan konstátálták, hogy kitört a sertésvész s ennek következtében a várost zár alá kellett helyezni.

— **A heroina vészkiáltása.** Kellemetlen éjjeli kalandban volt része — mint nekünk írják — Tuboly Klementine-nek, a ki Orosházán Halmay színtársulatának tagja. Tegnap a színházi előadás után hazament és mert szenvedélyes biciklista, hamar lefeküdt, hogy másnap korán még a színházi próba előtt, sportjának áldozhasson. Már-már elaludt, mikor valami bágyadt fény jutott a szemébe. Egy tolvajlámpa fénye volt. Megdermedve látja, hogy ablakát befestítették a a tolvaj betörő éppen akkor ugrik le az ablakról. A megrémült színész elkiáltotta magát: Rabló! Segítsé! — és a színpadi heroinához teljesen méltó vészkiáltása messze hangzott az orosházi csöndes éjszakába. Es bár segítség nem jött, de a betörő mihelyt meglátta Tubolyt, úgy megijedt, hogy nyomban visszazökött az ablakon.

— **Ó-bessenyői hírek.** A felső-torontál egy bolgár községéről szól az ének. A szorgalmas, munkás bolgárok úgy látszik nyáron szolgáltatják a szenzációt, a híreket. Legalább télen alig egy-kettőt tudunk megírni róluk s az is legfőbb vigasságról szól, báli tudósítás vagy lakzi. Most meg ime a multkoriban a száraz malom egy nagyreményű gyereket s most ismét egy 11 osztódós cigánygyereket örölt (gyönyörű állapot! hát ki ellenőrizi azt a malmot s nem lehet ott rendet csinálni?) utóbbinak szintén a lábát morzsolta a kerék s most a nagyszentmiklósi Berta kórházban elmélikedik szerencsétlen végzete felett, ha ugyan elmélikedni tud már, mert a bíróság napokig ki sem hallgathatta, annyira oda volt. — Azután jön Cupidó, fényes nyílával egy 60 éves bogarat talál szívében, ki ha szép szavával nem, erőszakkal hódítja meg 80 éves szíve választottját. Ennek a szomorú szerelmes históriának folytatása a nagyszentmiklósi járás-bíróság börtönében található, ugyanis az öreg bogarat egyelőre oda helyezték véret lebitendő. — Tetejébe azonban csütörtökön egy 3 éves gyermeket fogtak ki a kutból holtan, állítólag beleesett, a bíróság az orvosall a helyszínére ment s felboncoltatta, mert aggályai voltak, nem-e bűneset forog fenn, konstátálnia kellett azonban az egyszerű tényt s belenyugodni, hogy gondatlanságból eredő vigyázatlanság esete forog fenn. S minderről, mert csak egyszerű, szomorú hírekről van szó, szárazon regélhet a riporterkronika.

TÁVIRATOK.

Baross emléke.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál” eredeti távirata) A zónatarifa életbelépésének mai tizedik évfordulója alkalomból a kereskedelmi miniszterium tisztikara, az államvasutak igazgatósága, a posta és távirat-hivatal, a vasuti üzletvezetőségek képviselői délelőtt kivonultak a Baross-szoborhoz és három óriási pálmá és babékoszorút helyeztek el azon. Az egyik koszorut Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter küldte.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, aug. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A déli vasut tegnapi katasztrófája következtében a mai nap folyamán még két sebesült halt meg.

Szenzációs letartóztatás és hirtelen halál.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szabadkáról jelentik: E hó közepén a csödbe jutott Skriván A. és fia újvidéki cég ellen titkos feljelentés érkezett Rehák vizsgálóbíróhoz, hogy a cég tulajdonosai lakásukon és ösmerőseiknél nagyobb mennyiségű kalap-árut rejtettek el, s egyben a titkos feljelentő e helyeket is megjelölte. A vizsgálóbíró a feljelentést véve, Haller József tömeggondnok és a rendőrség közbenjöttével úgy az üzlettulaj-

donosok lakásán, mint a többi megjelölt helyen a házkutatást megejtette s csakugyan több mint 1000 drb különféle kalapokat talált. Ez eredmény után a vizsgálóbíró az üzlettulajdonosokat Skriván Antalt és fiát Skriván Ferencet letartóztatta. Skriván Antal a házkutatás folyamán egy őrizetlen pillanatban szökni akart, de a péterváradhi hídfőnél elfogták. Az esetnek egyébként egy áldozata is van s ez Schleiferné, ki a főutca azon házában volt házmesterné, hol az üzlethelyiség van. Miután a feljelentés szerint e ház padlásán is voltak árúk eldugva, a vizsgáló bíró felszólította a padlásokok átadására a házmesternét. Schleiferné még a kulcsokat átadta, de alig távoztak a vizsgálóbíró és kísérei a házkutatást megejteni, midőn az asszony összeesett és szörnyet halt.

Paty de Ciam.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy Du Paty de Ciam örnagyt ma szabadon bocsátották, miután az ellene folytatott vizsgálatot megszüntették.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. augusztus 1.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára	
		feletti	feletti		feletti	feletti
Bánsági	6	76	8.50	8.60	80	8.90
Tiszavidéki	„	76	8.65	8.85	80	9.10
Pestvidéki	„	76	8.60	8.75	80	9.05
Bácskai	„	76	8.65	8.80	80	9.00

		kilós	
Rozs	uj	elsőrendű	70—72
„	„	másodrendű	—
Árpa	„	takarmány	60—62
„	„	égetni való	62—64
„	„	sörfőzésre való	64—66
Zab	„	—	39—41
Tengeri	6	bánsági	—
„	„	másnemű	—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 5—10 krral estek. Felmondattott 1:00 mm. repce, 6000 mm tengeri. Kötetett: Buza októberre . . . 8.35— 8.36 Buza 1900 áprilisra . . . 8.68— 8.69 Rozs októberre . . . 6.66— 6.67 Zab októberre . . . 5.44— 5.45 Tengeri augusztusra . . . 4.56— 4.57 Tengeri 1900 májusra . . . 4.75— 4.76 Repce augusztusra . . . 11.90—12.00

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekerekről.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zsombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.29.

Zsombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.27, éjjel 10.21.

Csösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.

Pancsova felé: reggel 8.02, este 6.20.

Alibunár és Zsombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31.

Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zsombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 2.00, este 7.05.

Csösztelek felé: éjjel 2.50 (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról: Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGYEK.

82978/99. sz.-hoz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1900. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű-anyagok szállításának biztosítást óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 8-nak déli 12 óráig be-terjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év augusztus hó 7-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1899. július hóban.

Az igazgatóság.

20127/99 számához A magyar királyi államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Gödöllő állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1899. évi december hó 31-én lejárván, nevezett vendéglői üzletnek 1900. évi január hó 1-től számított három évi időtartamra, azaz 1902. évi december hó 31-éig leendő bérbeadása iránt eszennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Gödöllő állomásán levő vendéglői üzletének bérbevételére 20127/899. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsézett, nemkülömben a kellő okmányokkal eddigi vendéglői minőségét igazoló (iparendély és erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok 1899. évi szeptember hó 1-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térti vevény mellett nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 100 azaz száz osztr. ért. forint készpénzben, vagy állami letétre alkalmas papirokban, a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1899. évi augusztus hó 31-ének déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legteljebbsok névértékben fognak számítani.

Szóban levő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest Külső-Kerepesi ut 8. házszám 33. emelet 33. sz. ajtó) vagy a budapest-jobbparti, (keleti pályaudvar) győri és szabadkai

forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőktől feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A magy. kir. államvasutak bpest jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, szabadon választhasson.

Budapest, 1899. évi június hó 16.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

6706. tlkv. szám 1899.

688-1.1

Arveresi hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Hochstrasser János nagykikindai lakos végrehajtónak Popov Dávid és Popov Milán karlovai lakos végrehajtást szünetedők elleni 117 frt 10 kr. iránti végrehajtási ügyében a nagykikindai ker. I. takarékpénztár javára 150 frt, Krishaber és Schlesinger cég javára 111 frt 60 kr., Bergenthal József beodrai lakos javára 44 frt s jár. erejéig bekebelezett követelések behajtása végett is a területén levő Karlova község határában fekvő következő ingatlanok:

1. A karlovai 239. sz. tjkvben A I. 1-5 sor 323. hrsz. 354. öisz. ház és beltelek, továbbá 1342. 1767, 2359 és 2671. hrsz. a foglalt 4 hold 1200 □ öl szántó 1248 frt kikiáltási árban.

2. Az u. a. sz. tjkvben A + 3039. hrsz. a foglalt 915 □ öl szőlő 214 frt kikiáltási árban 1899. évi szeptember hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Karlova községében arverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. szám a. Igazságügy-

miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismerésvényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése napján, a másodikat 90 alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán befizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, mint tlkvi irattárban és Karlova község elől járásánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1899. évi június hó 23-án, a kir. járásbíró, mint tlkvi hatóságnál.

Szabó,
kir. járásbíró.

Meghívó.

A „Szent-János” hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1899. évi augusztus hó 13-án d. e. II órakor

alakuló közgyűlését

a községi iskolában tartja meg, melyre a t. ez. üzletrésztulajdonosok ezuton tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Az alapszabályok megvitatása és elfogadása.
2. Az igazgatóság és
3. a felügyelő-bizottság megválasztása.
4. Két hitelesítő kijelölése.

Kelt Szent-Jánoson, 1899. évi augusztus hó 1-én.

689-1.1

A szervező bizottság.

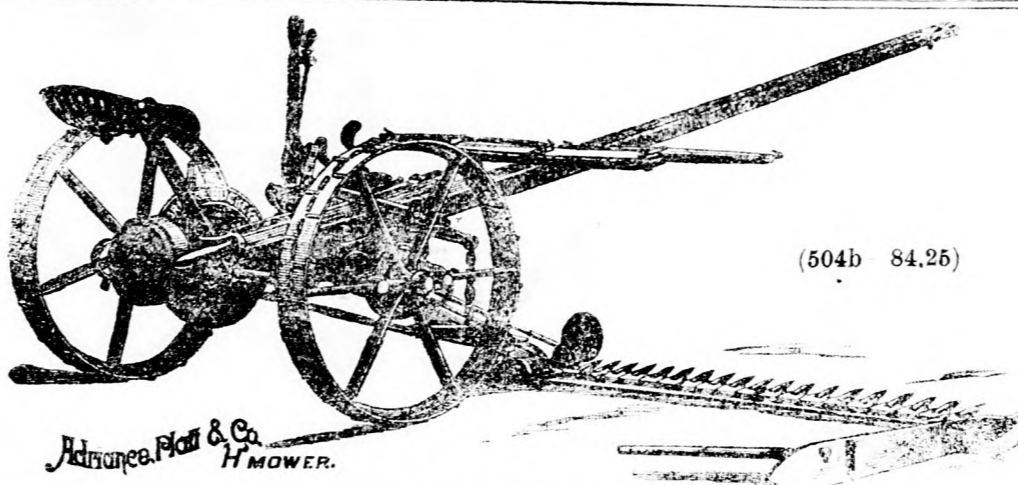
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Fiókraktára Nagybecskerek, Bégapart.

Az
Adriance Platt & Co.

Poughkeepsie, New-York,
amerikai gépgyárosok

magyarországi vezérképviselői

Hogy az elszállításoknál fennakadás ne történjék, kérjük a megrendeléseket már most a Torontálmezei Gazdasági Egyesülethez Nagybecskerek címezve megtenni.

fűkaszó,
marokrakó,
kévelőtő
aratógépekben.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

JAVÍTÓ-MŰHELYÜNK

mindennemű

gazdasági és egyéb iparigépek és gépészeti berendezések

szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállalja.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

Az üzletigazgatóság.

Meghívó.

A „Beodra-karlovai takaré- és előleg-szövetkezet“

XII. rendes közgyűlése

folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségeiben megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése (az 1899. év I. feléről).
2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1899. év első feléről szóló zárszámadásáról és a felmentvény megadása.
3. A kilépésüket bejelentett tagok üzletrészeinek kifizetése tekintetében hozandó határozat.
4. Az elnök, vezérigazgató, igazgatóság és a felügyelő-bizottság megválasztása.
5. A vezérigazgató, igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jutalomdíja iránti határozathozatal.
6. Az alapszabályok 21. és 40. §§. módosítása.
7. Netáni indítványok tárgyalása.
8. Három tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett.

Beodrán, 1899. évi július hó 23-án.

Dr. Varró,
elnök.

Jegyzet. Az alapszabályok értelmében csak azon részvényesek élveznek a közgyűlésben szavazati jogot, a kiknek részvényei legalább 14 nappal a közgyűlés előtt a részvények könyvében nevékre lettek írva.

Einladung.

Die „Beodra-Karlovaer Spar- u. Vorschuss-Genossenschaft“
wird ihre

XII. ordentliche Generalversammlung

am 15 August I. J., 10 Uhr Vormittags in den Localitäten des Institutes abhalten.

Gegenstände der Tagesordnung:

1. Jahresbericht der Direction (I. Hälfte des J. 1899).
 2. Bericht des Aufsichtsrathes über den Befund der Schluss-Rechnungen pro I. Hälfte 1899 so wie Ertheilung des Absolutariums.
 3. Beschlussfassung betreff der Auszahlung der Antheilscheine an die austretenden Genossenschafts-Mitglieder.
 4. Wahl des Präses, Directors, der Direction und des Aufsichtsrathes.
 5. Jahres-Honorar-Bestimmung für den Director, für die Direction und den Aufsichtsrath.
 6. Die Modifizirung der §§ 21. und 40. der Statuten.
 7. Etwaige Anträge.
 8. Wahl von 3 Mitgliedern zur Authentikation des Protokolls.
- Beodra, am 23. Juli 1899.

Dr. Varró,
Präses.

685-3.1

Anmerkung. Im Sinne der Statuten haben in der Generalversammlung nur diejenigen Antheilschein-Besitzer Stimmrecht, deren Antheilbücher mindestens 14 Tage vor der Generalversammlung in dem Antheilbuche auf ihre Namen übertragen sind.

Zárszámadás

a Beodra-karlovai takaré- és előleg-szövetkezet

1899. év első feleről.

RECHNUNGS-ABSCHLUSS

der Beodra-Karlovaer Spar- und Vorschuss-Genossenschaft
pro 1899.

Stand am 30. Juni 1899.

H.-B. Fol.	ACTIVA	Betrag				H.-B. Fol.	PASSIVA	Betrag			
		fl.	kr.	fl.	kr.			fl.	kr.	fl.	kr.
144	Cassastand am 30. juni 1899	641	31			76	Stammantheile	20852	—		
146	Wechselstand	79656	—			98	Reescompte	10545	—		
73	Mobilien	95	70			145	Einlagen	48765	42		
139	Giro-Conto	119	27			65	Conto Courent-Einlagen	120	36		
	I. 325—					152	Reingewinn pro 30. Juni 1899				
121	3 Debitoren	394	19	80906	47		I. Hälfte	623	69	80906	47
	II. 60 19										
	III. 9—										
		80906	47	80906	47			80906	47	80906	47

H.-B. Fol.	VERLUST	Betrag				H.-B. Fol.	GEWINN	Betrag			
		fl.	kr.	fl.	kr.			fl.	kr.	fl.	kr.
90	Bücher und Drucksorten	89	90			149	Diverse Gebühren	—	—	—	—
108	Kapitalisirte Einlagszinsen	1203	55			126	Escompte-Zinsen	4468	90	4468	90
128	Regie	231	14								
129	Gagen	790	—								
135	Einlags-Zinsen ausbezahlt	33	68								
134	10% Einlags-Zinsen	3	37								
142	Reescompte-Zinsen	233	37								
147	Steuer und Gem.-Umlagen	191	39								
150	Spesen-Conto	348	45								
65	Kapital-Zinsen	120	36								
75	Wechsel-Abschreibung	600	—	3845	21						
152	Reingewinn pro 30. Juni 1899	623	69	623	69			4468	90	4468	90
				4468	90						

Mit den Haupt- und Nebenbüchern in allen Theilen geprüft, verglichen und für richtig befunden.
Beodra, am 23. Juli 1899.

Beodra-karlovai takaré- és előleg-szövetkezet:

Grifaton György pénztárnok.

Budisin Józsa.

Lutgé Sándor.

Spitzer Salamon, könyvelő.

Dr. Wertheim Jakab, f. b. t.

Bergenthal József, f. b. t.

Popov Omer, f. b. t.

Der Direktionsrath:

Budisin Józsa.

Cuczity Daniló.

Adam Mohaupt.

Szloboda Mihály.

Josef Walder.

Torontálvármegye török-kanizsai járás
főszolgabírája.

7413. V. szám 1899.

681-3.3

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye török-kanizsai járásába kebeleztet Jázova községben ujonnan szervezett és 360 frttal javadalmazott irnoki állás betöltendő lévén, felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket folyó évi augusztus hó 25-éig hozzám benyujtsák.

T.-Kanizsán, 1899 július hó 26-án.

Tallian Emil,
főszolgabíró.

Meghívó.

A „Beodra—Karlovai önszegélyző szövetkezet”

alakuló közgyűlése

folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt 11 órakor fog a beodra—karlovai takaré- és előlegszövetkezet helyiségeiben megtartani.

A közgyűlés tárgya:

1. Egy ad hoc elnök megválasztása.
2. Az alapítók jelentése.
3. Az alapszabályok felolvasása, megállapítása és a szövetkezet megalakulása.
4. Az elnök, vezérigazgató, igazgató-ság és a felügyelő-bizottság megválasztása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.
6. Két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett. (686-3.2)

Beodrán, 1899. évi július hó 28-án.

Az alakuló bizottság:

Berger Samu,	Spitzer Salamon,
Ifj. Matyó Ádám,	Grifaton György,
Forgács Miklós,	Havlik József,
Mohaupt Ádám,	Scharner Ignác,
Lutgé Sándor,	Berger János.

Kékes J.

Hunyady (Fő-) utca 619. sz.

Van szerencsém a n. é. közönségnek különös figyelmébe ajánlani, hogy **temetkezési vállalatomat** egészen ujonnan rendeztem be, és pedig:

diszes ezüstös üvegkocsi

8 angyallal szépen diszítve, hozzá alkalmas ezüstös disz-egyenruhával, továbbá

diszes gyermektemetkezési üvegkocsi

ezüsttel gazdagon diszítve, hozzá alkalmas ezüstös kék egyenruha.

Gyönyörű dísztemetkezési kocsi

oszlopokkal, gazdagon diszítve, 4 angyallal, továbbá

diszes koszorukocsi stb. stb.

Ravatal felállítása kívánatra a lelegegánsabbtól a leg-egyszerűbbig a legpontosabban és a legolcsóbban eszközöltetik.

Továbbá ajánlom régi jó hírnévnek örvendő

butor-raktáramat.

Raktárt tartok mindenféle butorból, tükör és képekből a legfinomabb kivitel és a legolcsóbb áron.

Zászlók a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Javítások

24-14.9

kárpitos és asztalos munkáknál gyorsan és olcsón eszközöltetnek; lakószobák és üzlethelyiségek tapetirozása elvállaltatik és a lelegegánsabban eszközöltetik.

Pontos kiszolgálás.

Hirdetések felvételnek a „Torontál” kiadóhivatalában.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmnü a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIEHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Nemzeti művelődésünknek, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára
rendkívül diszes félbör-
kötésben, bőrháttal és
vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszesbe-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvárusnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedőchez vagy a fölött kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.